Autisme bij volwassenen. Wat kunt u doen als huisarts?

Haio: MAUS Katelijne , U.G.
Promotor: LEBEER Jo , U.A.
Praktijkopleider: Binnemans Sten , VAN BYLEN Sylvie

Context: Een autismespectrumstoornis is een ontwikkelingsstoornis met persisterende deficiënties in de sociale interactie en communicatie, die samen gaat met beperkte, repetitieve gedragspatronen, interesses of activiteiten. De prevalentie stijgt, vermoedelijk door toegenomen bekendheid of wijzigingen in de diagnosecriteria. Volwassenen met ASS hebben het moeilijk op verschillende levensgebieden en worden in tegenstelling tot kinderen vaak minder goed omkaderd. De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin stelde in 2014 een Taskforce Autisme op om de levenskwaliteit van personen met ASS te vergroten. Van huisartsen wordt meer verwacht, maar standaardprotocollen voor de ondersteuning van volwassenen met ASS zijn niet beschikbaar.

Onderzoeksvraag: We gingen na wat de rol van de huisarts kon zijn en wat hij hiervoor nodig achtte. Dit met het oog op ontwikkelen van richtlijnen, invullen van nascholingen en vergroten van kennis van de sociale kaart. 1. Welke rol heeft de huisarts in het begeleiden van een volwassenen met ASS? 2. Wat heeft de huisarts hiervoor nodig?

Methode: We ontwierpen een online vragenlijst waarin volgende aspecten werden bevraagd: het praktijkprofiel, de perceptie van de 'self-efficacy' van de huisarts, de rol en noden van de huisarts en het consultatieprofiel. We verstuurden de vragenlijsten naar 2224 huisartsen over heel Vlaanderen via email. Daarnaast namen we semigestructureerde interviews af bij 6 huisartsen, 15 volwassenen met autisme, 6 mantelzorgers en 2 expert hulpverleners over heel Vlaanderen.

Resultaten: 114/2224 (5%) huisartsen antwoorden op de vragenlijst. Bijna alle huisartsen vonden het hun rol om de draagkracht van de mantelzorgers, de medicatie en de vereenzaming te bewaken en een spilfiguur te zijn tussen verschillende hulpverleners. Hiervoor had men vooral extra bijscholing, meer verwijsmogelijkheden en een beter contact met andere hulpverleners nodig. In de interviews vonden de respondenten het belangrijk dat de huisarts alert was voor de diagnose, ASS-gerelateerde gezondheidsproblemen herkende, familie begeleidde, medicatie bewaakte, multidisciplinair werkte en hulpverlening op maat aanbood.

Conclusie: Er is een rol voor de huisarts weggelegd: allereerst alert zijn voor de diagnose bij volwassenen met recidiverende psychische klachten, werk- en/of relatieproblemen, tot het bewaken van ASS-gerelateerde gezondheidsproblemen en medicatie, als tenslotte een vertrouwenspersoon zijn voor de persoon met ASS en familie. De noden van de huisarts zijn: zowel extra bijscholing in verband met diagnosestelling, medicatie en de ASS-gerelateerde gezondheidsproblemen, alsook uitbreiding van de sociale kaart, doorverwijsopties en het multidisciplinair overleg. Voor het opstellen van een standaardprotocol voor de huisarts is verder onderzoek nodig naar de meest voorkomende symptomen bij volwassenen met ASS, de ontwikkeling van goede screeningstesten, de specifieke behandeling van ASS-gerelateerde gezondheidsproblemen en het effect van medicatie bij personen met ASS. Ook bekendheid creëren is belangrijk om volwassenen met ASS beter in de maatschappij op te nemen.